

Guld- og sølvsmed og maler Harald Jacobsen Jetsmark

Født 22. maj 1899. Død i oktober eller november 1984

Et portræt sammenstykket af bibliotekar Per Hofman Hansen, Silkeborg.

perhofman@gmail.com - www.aldus.dk - november 2013

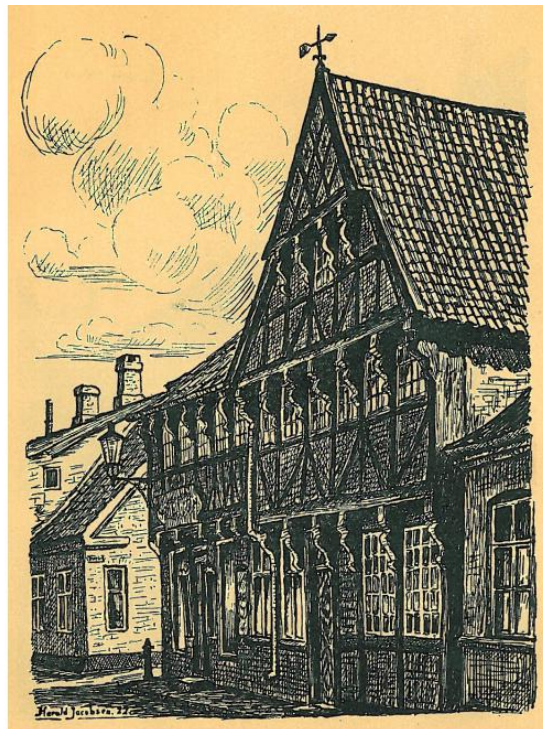
Harald Jacobsen virkede som sølvsmed og kunstmaler. Han blev uddannet på Frederiksberg Tekniske Skole i 1920-22 *) i bl.a. teatermaling, som i 1937-38 kom ham til gode som scenograf og leder af teatersalen på Odense Teater. Efter endt læretid i 1923 og supplerende tegnestudier åbnede han værksted og kunstforretning i sin fødeby Ribe, som han drev til 1937. Som maler debuterede han i 1923, og siden havde han adskillige separatstillinger både i København og i provinsen. Efter den korte tid i Odense slog han sig i 1938 ned i København med butikker først i Mikkell Bryggers Gade og fra august 1970 på Bremerholm. Harald Jacobsen trak sig tilbage i 1981 og tilbragte sine sidste år på Valby Sogns plejehjem. I en årrække var han ivrig skribent og sekretær i Ribe og Omegns Hjemstavnsforening.

*) Iflg. politiets registerblad dateret 23. januar 1920 er Harald Jacobsen guldsmed, født i Jetsmark, ugift og ankommet fra Silkeborg til Rørholmegade 14. Det følgende registerblad dateret 4. november 1920 anføres Harald Jacobsen som guldsmedesvend og at han er flyttet fra Allegade 24 til Willemoesgade 52. Den 1. maj 1922 er han frameltd.

Om sig selv har Harald Jacobsen i Ribevennen 5. dec. 1966 skrevet:

"I 1923, da jeg efter kunstnerisk uddannelse i København kom tilbage til Ribe og på hjørnet af Sønderportsgade og Puggårdsgade lod mig etablere som guldsmed af en bedragerisk grosserer, lod jeg den lille forretning forskønne med en antik kopieret dør og vinduerne inddele med sprosser, ophængte et selvlavet udhængsskilt med "Dagmarkorset" som bomærke og lavede inventar i fanøstil, alt i bedste forhåbning og en passende ramme til en lille sølvsmedie. Trods forgældet start holdt jeg holdt jeg ud i den hyggelige gade i 10 år og blev da en hyppig gæst hos min nabo, den termanske boglade".

Puggaardsgade og Sønderportsgade. Tegninger af Harald Jacobsen i kunstbogen "Gamle Ribe. Tolv reproduktioner efter pennetegninger" (1922).

Sønderportsgade – Puggaardsgade

Se foto og beskrivelse: <http://www.arkark.dk/building.aspx?buildingid=1982>

Sortebrødregade 11

Ifgl. den lokale Ribe Vejviser fra 1930 er Harald Jacobsen bosat i Sortebrødregade 11. Se historisk foto af Sortebrødregade på <http://museumsmagasin.wordpress.com/2010/02/>

Annonce i Politiken 11. november 1937.

Annonce indrykket i samtlige numre af Ribevennen fra 6. sept. 1947 til 9. febr. 1957.

Bøger af og med Harald Jacobsen

Harald Jacobsen har illustreret flere bøger, bla.

- Gamle Ribe. Tolv reproduktioner efter pennetegning af Harald Jacobsen med et digt af Peter Vejrup. Udgivet af Aage Jacobsen. Ribe, 1922.
- Tønder og Møgeltønder. Elleve reproduktioner efter pennetegninger af Harald Jacobsen med tekst af P. Skovrøy. Udgivet af Aage Jacobsen. Ribe, 1923.
- Danske byer og sogne. Ribe Amt. Roskilde, Vort Lands Forlag, 1931.

September 1947 – december 1948: Bestyrelsesmedlem Harald Jacobsen, Mikkell Bryggers Gade 9.

Februar 1960: Næstformand Harald Jacobsen, Sværtegade 5, 2.sal.

April 1962: Sekretær Harald Jacobsen, Gothersgade 33a, 2. sal.

Ribevennen

HJJ var i en lang årrække bestyrelsesmedlem 1947-1948, næstformand 1960-1962 og 1962 ff sekretær lige til sin død i Ribe og Omegns Hjemstavnsforening, der udgav "Ribevennen". Mellem

den 18. januar 1974 og den 2. maj 1974 (27. årg. nr. 1) ændrer han i kolofonen navn til Harald Jacobsen Jetsmark. HJJ var ikke født i Ribe, men derimod i Jetsmark i Vendsyssel iflg. Københavns Politis registerblade 1920.

Artikler i Ribevennen under navnet Harald Jacobsen

- Bladet udkomførte første gang 6. september 1947. Heri ses HJ's annonce for hans sølvsmedie i Mikkel Bryggers Gade 9 i København.
- [Tegning og digt fra Ribes yndede udflugtsmål Holmene]. Ribevennen 6.9. 1947.
- Hjemstavnsang [Digt]. Ribevennen 29.9. 1947.
- Cirkusminder fra Ribe. I-III. Ribevennen 24.10., 1.12. 1947 og 9.2. 1948.
- In memoriam. Bothilde Jensen, Dr. Louises Børneasyl og hendes hjemmebageri. Ribevennen 6.4. 1948.
- Generalforsamlingen. [Harald Jacobsen oplyste, at han var gået ud af bestyrelsen, fordi foreningen ikke var blevet det, han havde tænkt sig; der var for meget balfaldera, uddybede det nærmere]. Ribevennen 1.3. 1949.
- Glædelig jul. Ribe. [Digt]. Ribevennen 20.12. 1952.
- [Tegning og digt i anledning af julen]. Ribevennen 20.12. 1954.
- Julebesøg i Ribe [med fem små skitser af Ribe Domkirke]. Ribevennen 19.2. 1955.
- Plantagerne ved Ribe. I. Ribevennen nr. 7, 14.3. 1955. [Afsnit II har jeg ikke set. Findes formentlig i nr. 8, som ikke haves i Statsbiblioteket].
- Ribe – Kunstmalerens by. Foredrag holdt i Ribe og Omegns Hjemstavnsforening af maler og sølvsmed Harald Jacobsen. I-IV. Ribevennen 3.9., 8.10., 2.11. og 19.12. 1955.
- "Åle Søren" og Stine. Skildring i digt og virkelighed fra Ribe. I-II. Ribevennen 6.10. 1959 og 4.2. 1960.
- Julemorgen i Ribe. Ribevennen 3.12. 1959.
- Generalforsamling. [Da næstformanden på grund af manglende tid ikke mente at kunne fortsætte i bestyrelsen, nyvalgte Harald Jacobsen, og ved en senere konstitution blev HJ næstformand]. Ribevennen 1.4. 1960.
- Et kranie fra Ribe [fundet under udgravning af Sct. Catharinæ Kirke]. I-III. Ribevennen 1.9., 5.10. og 3.12. 1960.
- Festtale til vore feriegæster og gamle venner fra Ribe. Ribevennen 4.10. 1961.
- De 10.000 jomfruers kapel [i Ribe Domkirke]. Ribevennen 6.12. 1962.
- [Tegning af Ribe Domkirke signeret og dateret 1962]. Ribevennen 6.12. 1962.
- Chresten Jacobsen. [Mindeord om Harald Jacobsens far]. Ribevennen 7.10. 1963.
- [Ribevennen 17. årg., nr. 2, 3.12. 1963 haves ikke i Statsbiblioteket].
- Teater- og foreningsliv i Ribe. Første afsnit dels efter Otto Smith og Victor Hermansens "Ribe bys historie". Ribevennen 8.6. 1964.
- Teaterliv i Ribe (II). Ribevennen, 16. 12. 1964.
- Ribe Domkirke i radioen. Ribevennen 26. 8. 1965. (Omtaler sig selv og andre som "vi børn").
- Hans Tausens Hus i Ribe. Ribevennen 15. 12. 1965. (Med "Erindringer fra barndomsårene 1904-10").
- Clemens Nielsen Termansen, købmand, brandinspektør, byarkivar, R af D (1857-1939). Ribevennen 5. 12. 1966. (Med det ovenfor anførte selvportræt).
- Sagnberetninger fra Ribe. Ribevennen 9. 9. 1967.
- Maleren Kr. Zahrtmann i Ribe. Ribevennen 30. 8. 1968.
- Maleren Chr. F. Bech i Ribe. Ribevennen 18. 4. 1969.
- En kordrengs erindringer I-III. Ribevennen 16. 12. 1969, s. 2-5, Ribevennen 27. 4. 1970, s. 1-3 og Ribevennen 23. 7. 1970, s. 1-2.
- Klokkeklang over Ribe. Ribevennen 31. 12. 1970.

Herfra skriver han under navnet Harald Jacobsen Jetsmark

- Ribe og Sønderho. Ribevennen 20. 10. 1971, s. 1-2 og Ribevennen, 9. 12. 1971, s. 5-6.
- Dans I Ribe. Ribevennen 23. 5. 1972, s. 1-2 og Ribevennen 12. 8. 1972, s.2.
- Drengeskæbner I Ribe (Om drenge og drukneulykker i Nipså). Ribevennen 3. 7. 1973.
- Olav Nørregård: "Ribe idyl" som afrunding af livsforløb. Harald Jacobsen Jetsmark fylder 75 år. (f. 22. maj 1899). (I overskriftren Harald Jacobsen Jetsmark, I artiklen Harald Jacobsen. Takker for hans meget aktive skriven I Ribevennen). Ribevennen 2. 5. 1974.
- [Selvbiografi]. Ribevennen 2. 5. 1974, s. 1-2.
- Musik I Ribe. Ribevennen, 17. 7. 1974.
- Fester I Ribe ved pinsetid for 50 år siden. "Ribe borgerlige Sangforening". Ribevennen 8. 5. 1976.

Tangehytten

- "Dortheas Hus" I Tange bakker ved Ribe nu kaldet "Spejderhuset" eller "Tangehytten". Ribevennen 5. 11. 1976. ("Jeg tegnede og malede billeder af huset, og hun købte et lille maleri til sin svigersøn... Jeg lavede en pennetegning til ham med ret til at bruge den til postkort").

Maleri af Ribe Domkirke

"Ribe Domkirke i aftensol". Maleri af HJJ gengivet på forsiden af "Jul i Vestjylland", 27. årgang, 1961.

Kendte sølvarbejder

Til Gredstedbro Kirke (indviet 1925) har Harald Jacobsen udført et dåbsfad, iflg. Nationalmuseets "*Danmarks Kirker*" er "*dåbsfadet (af sort metal) og smykket af en graveret fremstilling af Kristus og børnene*".

Harald Jacobsen 70 år – Af Olav Nørregård

At Harald Jacobsen, foreningens mangeårige bestyrelsesmedlem, den 22. maj fylder 70 år, kan nok forekomme en som lidt af et paradoks. Af udseende virker han stadig ungdommelig, af sind måske lidt reaktionær, men det lidt bohemeagtige, som altid har været et af hans karaktertræk, har han heldigvis stadig i behold. Med hensyn til Ribe er han lidt af en institution, sådan forekommer det mig, som mindes ham uendelig mange år tilbage, da

jeg med mine forældre jævnligt besøgte hans meget hyggelige kunstforretning i det smukke bindingsværkshus på hjørnet af Sønderportsgade og Puggårdsgade. Han har over for os »yngre« som »ældre« med lidt af det skuespillertalent, som han også besidder, givet mange Ribe-skikkelser til bedste, men af mere varig karakter er hans mange Ribe-tegninger, og i de sidste år artiklerne i »Ribevennen«, hvor han i levende form beskrev rids af Ribes historie, om dens mange personligheder, ikke mindst har han flere gange skrevet om de mange kunstnere, som har gjort Ribe til deres virkefelt. Og når vi så nævner hans fortræffelige håndværkeregenskaber, mon vi så ikke har fået det meste med af hans mangesidige personlighed? Kære Harald! Du ved vist godt, hvor tit jeg har bandet over dig, nu når verden omkring dig var langt borte, når du var midt i en inspiration, og af den grund glemte alle aftaler. Men jeg vil gerne takke dig for dine inspirationer og for dit arbejde inden for foreningen. Gid vi må nyde godt af dig og af din personlighed i mange år endnu. Hjertelig tillykke. (Ribevennen, 18. april 1969).

Nekrolog i Ribevennen over HJJ

Ved HJJ's død skrev Ole Nørregaard i Ribevennen 22. november 1984:

"Foreningens æresmedlem og mangeårige bestyrelsesmedlem, Harald Jacobsen Jetsmark, er afdøjet ved døden, 85 år gammel.

Ved Harald Jacobsens død har foreningen mistet en dynamisk personlighed og mange af os en god ven. Langt op i sin alderdom bevarede han sin ildfuldhed, og han havde et meget specielt syn på livet og kunsten, som han aldrig skjulte. Selv var han udøvende inden for maler- og tegnekunsten, hvad han bl.a. har foreviget med adskillige smukke Ribe-motiver, hvad i mange tilfælde er kommet "Ribevennen" til gode. Det var som sølvsmed og kunsthåndværker, han udøvede sin livsgerning, og vi er sikkert flere gamle ripensere, som husker hans smukke butik på hjørnet af Sønderportgade og Puggårdsgade. Og det var Ribe, der havde hans store kærlighed, og hans viden om byen og egnen var mangesidigt, inden for historien og bygningskunsten bl.a. Han har utallige gange øst af den og hans mange personlige minder, bl.a. som sangerdreng i domkirken. Bortset fra nogle år "eksil" har Harald Jacobsen været med i foreningsarbejdet fra dens start. Med sine musiske evner har han sat sit præg på fester og sammenkomster, som vi husker og mindes fra de gyldne hjemstavnsdage i slutningen af 40'erne og 50'erne. Der skal lyde en tak og et: Æret være Harald Jacobsen Jetsmarks minde".

Portræt i Politiken 21. maj 1974

Kilder:

- Selvbiografi i Ribevennen, 5. dec. 1966.
- Olav Nørregaard i Ribevennen, 18. april 1969.
- Selvbiografi i Ribevennen, 27. årgang, nr. 1, 2. maj 1974: "Ribe idyl" som afrunding af livsforløb.
- Fødselsdagsportrætter i Politiken 21. maj 1974 og 23. maj 1984.

- Nekrolog af Ole Nørregaard i Ribevennen 22. november 1984.
- Nobel Antik: Stempler i dansk sølv og guld 1890-2012.
http://www.nobelantik.dk/2solv_maerker_h.html
- Politiets registerblade. Købehavns Stadsarkiv. <http://www.politietsregisterblade.dk>
- Gredstedbro Kirke i Danmarks Kirker
http://danmarkskirker.natmus.dk/uploads/tx_tchurchsearch/Ribe_3253-3257.pdf

Denne biografiske præsentation knytter sig til Harald Jacobsen Jetsmarks artikel "Ribe og Sønderho" publiceret på mine hjemmesider på adressen <http://www.aldus.dk/fanoef/jetsmark/>

Per Hofman Hansen

Harld Jacobsens bopæl i København

September 1947 – december 1948: Bestyrelsesmedlem Harald Jacobsen, Mikkell Bryggers Gade 9.

Februar 1960: Næstformand Harald Jacobsen, Sværtegade 5, 2.sal.

April 1962: Sekretær Harald Jacobsen, Gothersgade 33a, 2. sal.

Maj 1974: Pensionist og sølvsmed Harald Jacobsen, Valby Kirkevej 2.